

RIGSPOLITIET

Jmt. Mdt.
14 APR. 2008

POLITI

Justitsministeriet
Politikontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

11 APR. 2008

J.nr.: 2007-9600-12 og 2008-9605-4 / EBI 68
Sagsbehandler: EBI
+ bilag

FÆRDELS- OG BERED-
SKABSAFDELINGEN

Sekretariatet
Ellebjergvej 52
2450 København SV

Telefon: 3314 8888
Telefax: 3343 0004

E-mail: rpchi@politi.dk
Web: www.politi.dk

Vedrørende den kriminalpræventive indsats over for utilpassede unge mv.

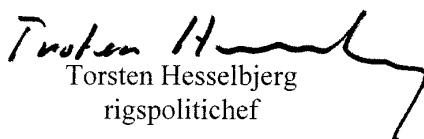
Det fremgår af Flerårsaftalen for politiet og anklagemyndigheden 2007-2010 og udmøntningsplanen til denne, at et særligt prioriteret kriminalitetsområde i aftaleperioden er kriminelle bander, og at indsatsen på dette område indtil videre skal tage udgangspunkt i den overordnede strategi, som er beskrevet i Rigspolitiets redegørelse af 14. juni 2005 for foranstaltninger af navnlig forebyggende og kriminalpræventiv karakter, som kan iværksættes over for grupper af yngre mennesker, der giver anledning til uro og utryghed i lokalområdet.

Med henblik på kortlægning af og status for politiets kriminalpræventive arbejde på dette område har Rigspolitiet i efteråret 2007 anmodet politikredsene om at udfylde et spørgeskema vedrørende bl.a. kriminelle bander/utilpassede unge. Rigspolitiet har på baggrund af disse indberetninger udarbejdet vedlagte statusrapport.

Statusrapporten er ikke en evaluering af politiets kriminalpræventive indsats over for utilpassede unge, men derimod en status for, hvor langt politiet er nået på området, ligesom statusrapporten kan give politikredsene mulighed for at drage erfaringer fra hinanden.

I lyset af, at Justitsministeriet har nedsat Ungdomskommissionen, som forventes at afgive betænkning medio 2009, har Rigspolitiet besluttet ikke at udarbejde en ny handlingsplan på området, før resultatet af kommissionens overvejelser foreligger.

Med venlig hilsen

Torsten Hesselbjerg
rigspolitichef

Akt.nr. /

Justitsministeriet
Politikontoret

2008 NR. 945-1012

J.nr.: 2007-9600-1

FÆRDELS- OG BERED-
SKABSAFDELINGEN

Nationalt Forebyggelsescen-
ter

Anker Heegaards Gade 3, 1.
1572 København V

Telefon: 3314 8888

E-mail: rpchi@politi.dk

Web: www.politi.dk

Statusrapport vedrørende politikredsens foranstaltninger af navnlig forebyggende og kriminalpræventiv karakter, der er iværksat over for grupper af yngre personer, som giver anledning til uro og utryghed i lokalområder

1. Indledning

Ved rundskrivelse af 14. juni 2005 udsendte Rigspolitiet en redegørelse for foranstaltninger af navnlig forebyggende og kriminalpræventiv karakter, som kan iværksættes over for grupper af yngre personer, der giver anledning til uro og utryghed i lokalområder. Rigspolitiet anmodede samtidig politikredsene om at indberette om de foranstaltninger af navnlig forebyggende og kriminalpræventiv karakter, der er iværksat over for målgruppen.

Den overordnede strategi fra juni 2005 vedrørende den forebyggende og kriminalpræventive indsats over for de utilpassede unge indeholder tre centrale elementer: Identifikation af de utilpassede unge, hurtig iværksættelse af en tværfaglig indsats (SSP) og konsekvent udnyttelse af de retshåndhævende instrumenter. Endvidere anbefales det bl.a. at inddrage lokalsamfundet og familierne i indsatsen.

På baggrund af politikredsens indberetninger udarbejdede Rigspolitiet en rapport af 26. april 2006 vedrørende politikredsens foranstaltninger af navnlig forebyggende og kriminalpræventiv karakter, der er iværksat over for målgruppen.

Ved rundskrivelse af 12. september 2007 anmodede Rigspolitiet politikredsene om til brug for kortlægning af og status for politiets kriminalpræventive arbejde at udfylde et spørgeskema vedrørende bl.a. kriminelle bander/utilpassede unge.

Rigspolitiet har på baggrund af disse indberetninger udarbejdet denne statusrapport vedrørende politikredsens foranstaltninger af navnlig forebyggende og kriminalpræventiv karakter, der er iværksat over for utilpassede unge, som giver anledning til uro og utryghed i lokalområder.

2. Det kriminalpræventive arbejde efter politireformen

Side 2

Af Flerårsaftalen for politiet og anklagemyndigheden 2007-2010 fremgår det, at politiets kontakt med lokalsamfundet skal styrkes ved oprettelse af kreds- og lokalråd i politikredsene og deres kommuner.

Kredsrådet med politidirektøren og borgmestrene i politikredsens kommuner formulerer strategiske mål, prioriteringer, rammer og retningslinier for det kriminalpræventive arbejde gennem udarbejdelse af samarbejdsplaner og særlige planer for indsatsen over for børn og unge. Kredsrådets aktiviteter offentliggøres på politikredsenes hjemmesider.

Lokalrådene skal samle alle interessenter i kommunen i et formaliseret samarbejde. Der udarbejdes en handlingsplan på baggrund af kredsrådets strategiske udmeldinger. Lokalrådet tilrettelægger således det kriminalpræventive samarbejde i lokalområdet.

Det fremgår af Flerårsaftalen for politiet og anklagemyndigheden 2007-2010 samt af udmøntningsplanen for denne, at kriminelle bander er et særligt prioriteret kriminalitetsområde, herunder utilpassede unge, som giver anledning til uro og utryghed i lokalområder. Såvel kontrolindsatsen som den præventive indsats skal intensiveres bl.a. ved øget patruljering, konsekvent retshåndhævelse og aktiv inddragelse af skoler og lokalsamfund. Der skal endvidere sikres en regelmæssig afrapportering af resultaterne af indsatsen.

Ved rundskrivelse af 19. februar 2007 vedrørende organisering af det kriminalpræventive arbejde efter politireformen meddelte Rigspolitiet, at den overordnede forankring af politiets kriminalpræventive indsats fremover vil ske i en nyetableret forebyggelsesenhed med det formål at understøtte og koordinere politiets arbejde på det kriminalpræventive område. Enheden, Nationalt Forebyggelsescenter, er placeret i Rigspolitiets Færdsels- og Beredskabsafdeling.

Som led i centrets arbejde med at understøtte og koordinere politiets arbejde på det kriminalpræventive område er det hensigten at afholde kvartalsvise møder med lederne af politikredsenes kriminalpræventive sekretariater/afdelinger samt Det Kriminalpræventive Råds sekretariat.

3. Politikredsenes indberetninger

Politikredsene er ansvarlige for planlægning og gennemførelse af den politimæssige indsats over for utilpassede unge, som giver anledning til uro og utryghed i lokalområder.

Grundlaget for den politimæssige indsats er fortsat den overordnede strategi fra 2000 suppleret med de konkrete anbefalinger, der fremgår af redegørelsen af 14.

juni 2005. Den konkrete indsats tilpasses problemernes omfang og karakter samt de lokale forhold.

Side 3

Som ovenfor omtalt har politikredsene foretaget en indberetning vedrørende de kriminalpræventive foranstaltninger, der er iværksat over for målgruppen, jf. rundskrivelse af 12. september 2007. Således har politikredsene bl.a. foretaget indberetning vedrørende den overordnede struktur, den generelle kriminalitetsforebyggelse, de særlige kriminalpræventive indsatser samt de utilpassede unge.

3.1. Politikredsens overordnede struktur

Et centralt led i politireformen er styrkelse af politiets kontakt med lokalsamfundet. Dette skal i hovedsagen ske gennem oprettelse af kredsråd og lokalråd. I kredsrådet skal politidirektøren og borgmestrene i politikredsen i fællesskab udarbejde en plan for samarbejdet.

Politikredsens indberetninger viser, at alle politikredse har etableret kredsråd, samt at der i alle politikredse er afholdt flere møder. Nogle har udarbejdet en samarbejdsplan, mens andre er i gang med dette arbejde.

Disse samarbejdsplaner skal offentliggøres og i øvrigt formidles bredt ud i lokalsamfundet. Derved bliver det klart for alle, hvilke principper indsatserne hviler på, og hvem der er aktører. Politidirektøren afgiver hvert år en skriftlig redegørelse til kredsrådet vedrørende politiets virksomhed i politikredsen i det forløbne år, herunder om det kriminalitetsforebyggende samarbejde mellem politi og kommuner.

Politikredsens indberetninger viser endvidere, at der i samtlige politikredse er etableret lokalråd.

Koordineringen af politikredsens kriminalpræventive arbejde bliver varetaget af politikredsens kriminalpræventive sekretariater/enheder. Politikredsens indberetninger viser, at flere politikredse får stillet kommunale ressourcer til rådighed for arbejdet i de kriminalpræventive sekretariater/enheder f.eks. i form af kommunale medarbejdere.

I relation til etableringen af kredsråd og lokalråd skal det bemærkes, at Det Kriminalpræventive Råd i januar 2008 har udgivet et idékatalog vedrørende det lokale kriminalpræventive samarbejde i navnlig kreds- og lokalråd.

3.2. Politikredsens generelle og særlige kriminalitetsforebyggende indsatser

Indberetningerne viser, at alle politikredse er i gang med at indarbejde nye strategier eller tilpasse gældende strategier i forhold til specifikke kriminalitetstyper som f.eks. vold, gaderøverier, hærværk o. lign., der måtte finde sted på særligt udsatte steder i lokalområdet.

Strategierne og indsatserne tager udgangspunkt i målgruppens utryghedsskabende adfærd og egentlige kriminelle handlinger. Hovedparten af politikredsene har iværksat foranstaltninger i form af POA-projekter (problemorienteret politiarbejde) og tværfagligt samarbejde f.eks. i SSP-regi vedrørende bl.a. holdningsdannelse, herunder i relation til narkotika, alkohol, vold, tyveri, hærværk samt tryghed i nattelivet. Udover SSP er de relevante samarbejdspartnere bl.a. boligselskaber, klubber, natteravn og andre gadeteams. Politikredsene giver udtryk for, at løsning af problemerne ofte kræver en mere koordineret og styrket tværfaglig tilgang.

Indberetningerne viser endvidere, at alle politikredse i forskelligt omfang anvender bekymringsbreve og/eller bekymrings samtaler/hjemmebesøg i forhold til forældre til unge, hvis adfærd giver anledning til bekymring. Som eksempel kan nævnes, at Københavns Politi foretager hjemmebesøg hos alle under 18 år, der sigtes for overtrædelse af straffeloven, våbenloven eller lov om euforiserende stoffer. Besøgene indberettes til de sociale myndigheder.

Som led i håndteringen af unges bekymrende adfærd er der i flere kommuner etableret et formaliseret samarbejde i SSP-regi, hvor de relevante aktører, f.eks. SSP-konsulenter, ungdomsskoleledere, skoleledere og socialrådgivere, mødes ugentligt med politiet med henblik på gensidig underretning og koordinering i forhold til indsatsen over for de pågældende unge.

3.3. Politikredsens indsatser over for grupper af utilpassede unge

Alle politikredse har igangværende indsatser over for grupper af utilpassede unge. Indsatserne er af meget forskellig karakter og tilpasset i forhold til problemstillingen, f.eks. tæskehold, gaderøverier og uro i nattelivet. De anvendte metoder i forhold til indsatserne spænder vidt, f.eks. målrettet patruljering, dialog mellem børn, unge og forældre samt særlige indsatser som trygt natteliv, opsøgende teams, præventive hjemmebesøg, mentorordninger og forskellige indsatser i forhold til unge med en anden etnisk baggrund end dansk.

I forhold til at få skabt en konstruktiv kontakt til de unge har tidligere erfaringer vist, at det er vigtigt at møde de unge dér, hvor de er.

Politikredsens indberetninger viser, at hovedparten af politikredsene udøver opsøgende kontakt til de unge på de steder, hvor de unge generelt færdes - det vil sige på gaden, i klubber og på interettet, f.eks. på hjemmesiden ARTO ved oprettelse af en profil, hvor de unge kan komme i dialog med politiet. Kontakten til de unge afhænger i høj grad af de lokale forhold.

Hovedparten af politikredsene søger kontakt til og inddragelse af forældrene med henblik på at aktivere dem i et samarbejde for at holde de unge ude af kriminalitet

og præcisere forældres ansvar for deres børn. Via bekymringsbreve og kriminalpræventive samtaler orienteres forældrene om bekymrende forhold med fokus på at få skabt en dialog med familien. Politikredsene har imidlertid også givet udtryk for, at det kan være vanskeligt at få et mere formaliseret samarbejde etableret, idet de utilpassede unge ofte kommer fra ressourcetsvage familier. Enkelte politikredse har positive erfaringer med fædregrupper.

Hovedparten af politikredsene har fokus på at inddrage lokalsamfundet i det kriminalitetsforebyggende arbejde. Mere end halvdelen af politikredsene har kontakter til bl.a. erhvervslivet og har derigennem etableret formaliseret samarbejde om at få de unge i arbejde (fritidsjob). Som eksempler kan nævnes projekt High Five og projekt Ung i job, der i 2007 vandt Den Kriminalpræventive Pris.

Flere politikredse har iværksat specifikke kriminalpræventive projekter som følge af helt konkrete omstændigheder. Som eksempel kan nævnes et projekt fra Syd- og Sønderjyllands Politi, der blev iværksat, idet man vurderede, at der var risiko for, at en større, identificeret gruppe af unge – fortrinsvis af anden etnisk herkomst end dansk – bosiddende i området omkring Sønderborg ville foranstalte uro og kriminalitet henover sommeren i større omfang end sædvanligt, bl.a. fordi der på grund af uroligheder i Libanon ikke var mulighed for at rejse på ferie dertil. Målet var at forhindre de unge i at skabe uro og forøve kriminalitet, og midlet var øget synligt politi i området, øget brug af bekymringssamtaler og dialog med forældre i øvrigt samt målrettet efterforskning. Som et andet eksempel kan nævnes et projekt fra Østjyllands Politi, hvor politiet som følge af en stigning i antallet af gaderøverier i samarbejde med Århus Kommune etablerede en "Task Force" rettet mod gerningsmænd under 18 år. Elementerne i indsatsen var bl.a. skærpet opsyn, familiekontrakt og tvangsfjernelse.

3.4. Retshåndhævelse og kontrolindsats

Politikredsenes indberetninger viser, at kredsene i forbindelse med retshåndhævelse og kontrolindsatsen enten har iværksat en overordnet strategi, som er understøttet af flere løbende initiativer, eller har iværksat udarbejdelse af målrettede strategier/operationsplaner.

De overordnede strategier er iværksat i forbindelse med et aktuelt problem i et bestemt lokalområde/en lokal bebyggelse eller er iværksat på baggrund af et overordnet analysearbejde, som har haft fokus på bestemte utrygheds- og uroskabende kriminalitetstyper.

Strategierne er i flere tilfælde udarbejdet i samarbejde med SSP-konsulenter og lokalt nærpoltipersonale og er herefter fulgt op ved indsættelse af specialpatruljer og indførelse af "nul tolerance" eller konsekvent retshåndhævelse i et bestemt område eller inden for et bestemt tidsrum.

De iværksatte strategier og initiativer har i flere tilfælde resulteret i en målrettet efterforskningsindsats, som har afdækket grovere kriminalitet. I flere tilfælde er dette resultatet af et samarbejde mellem nærpolitiet og efterforskningsafdelingerne.

Der pågår i politikredsene en løbende monitorering af bander, som har en mellemgrad af organisering eller identitet som bande. Disse grupperinger monitoreres af de 12 Operative plan- og analysecentre (OPA-centre) via de analyse- og monitoringsværktøjer, der stilles til rådighed af NEC.

Der er sat særlig fokus på disse bander, idet en projektgruppe under ledelse af NEC og med deltagelse af alle 12 politikredse foretager en nøje kortlægning af grupperingerne, deres medlemmer, randpersoner og disses kriminalitetsudøvelse.

Projektet er iværksat som følge af, at de mindre organiserede randgrupper, som udøver uroskabende kriminalitet, i stigende grad risikerer at blive involverede i den igangværende konflikt mellem de etablerede bander og netværk, som begår alvorligere kriminalitet.

Kortlægningen skal sikre politiet mulighed for at iværksætte præventive eller retshåndhævelsesmæssige indsatser over for grupperingernes kriminalitet.

4. Konklusion

Sammenfattende er det på baggrund af indberetningerne Rigspolitiets opfattelse, at der på trods af en krævende reformproces generelt i politikredsene er videreført og iværksat en række foranstaltninger af forebyggende og kriminalpræventiv karakter over for målgruppen. Det er vurderingen, at politikredsene generelt prioriterer indsatsen på dette område højt, og at der anvendes ikke ubetydelige ressourcer på området.

Det er imidlertid Rigspolitiets opfattelse, at der også fremover er behov for at videreudvikle og udbygge politiets indsats på området. En forudsætning herfor er, at andre myndigheder og det omgivende samfund fortsat såvel selvstændigt som i samarbejde med politiet yder bidrag til den samlede indsats.

